

Zgodba je napisana po predlogi **Zajčeve pesmi Odhaja, ko pride**. Zamislila sem si lik, ki je zelo odsoten, tih, na prvi pogled neizrazen, a se hkrati tudi dotakne ljudi, če so ti le pozorni na svet okoli sebe. V zgodbi sem pustila kar nekaj svobode bralcu, naj si on predstavlja, kaj se dogaja s Tisto, kakšen odnos imata s sošolcem in kakšen s sošolko, kaj se dogaja v ozadju, tja, kamor ne vidimo, v tisto, kar ni zapisano. Nisem želela povedati vsega, hotela sem, da je pripoved skrivnostna, saj je taka tudi Zajčeva pesem, ne poda ti vsega in ti pusti svobodo. Tako pesem kot tudi moja zgodba lebdi.

BRINA GRAMC

Odhaja ko pride

iz prostora ko vstopi vanj
beseda slovesa ob besedi srečanja
je obenem na ustnicah skoraj hkrati
zgovorjena
odhaja odkoder še ni odšel
odhaja od tam kamor bo prišel

Vrača se zato da bi iz mnogih vračanj
Ki so vsa mnogi odhodi zastavil
Trdi korak odhoda ko mu bo dozorel
V srcu kamnita beseda pozdrava

Kadar ne odhaja je v čakalnicah
Da ga pokličejo čaka
Da se odprejo vrata
Mogoče le takrat ko je sklenjeno telo
Z drugim telesom ko pada globoko
Mogoče si le takrat želi naj se ne ustavi
Padanje ki se vrti

Vrata prihoda niso nikoli vrata odhoda
Ampak ko je odprl prva
Že odhaja skozi druga

Odhaja ko pride
Ker je rojstvo odhod
In je kraj namembni prihod

ODHAJA KO PRIDE

Sedi na hodniku pred učilnico. Pogled ima uprt na tla in pozorno preučuje vzorec na tleh ter razmišlja, ali je pravi čas, da si spet nekaj napiše na svoje copate. "Fuck the patriarchy"? "YOLO?". Ne, to je otročje. "All you need is love"? Ne. Kaj se sploh grem? Se na koncu vpraša, to sploh ni moj stil. Pogled upre v ogromno uro, ki je na steni takoj pred njo. Šele 5 minut čakam, si misli. Noče pogledati na telefon, noče, da bi jo oblil val socialnih omrežij. Noče pogledati Instagrama, ta jo naredi živčno in napeto. Še posebno takrat, ko ugotovi, da ji nihče ni odgovoril na sporočilo ali pa ni začel pogovora. Takrat se počuti, kot da je sama, čeprav ve, da ni. Kmalu bodo prišli sošolci, zalili jo bodo z vseh strani in začeli bodo običajen pogovor, poln pritoževanja nad šolo ter pogovarjanja o naslednjem petkovem večeru v klubu. Smejala se bo, živahno sodelovala v pogovoru in se počutila kot ona, ne sama, ampak obdana. Z Veroniko se bo pogovarjala o njuni skupni prijateljici in jo poslušala ter ji pritrjevala, da je res grozna in „o moj bog, ali je to res naredila?“ in se dramatično načudila, ko bo pripoved to zahtevala. Ani bo razlagala o fantu, s katerim se pogovarja prek Instagrama in jo prosila, „ali greva lahko ta teden spet na photoshooting?“. Smejala se bo zabavnemu načinu pripovedovanja Tima, ki je spet preživel cel vikend prilepljen na računalniški zaslon in tekmoval z neznanci s celega sveta. Z Majo bo vzdihovala glede naslednjega testa iz matematike, ki ga morata obe pisati pozitivno.

Po hodniku zasliši glasne, enakomerne korake in nemudoma se obrne, želi vedeti, kdo bo prišel. Mogoče prijateljica, s katero se bo navdušeno pozdravila, mogoče pa bodoča sorodna duša, o kateri bo pripovedovala otrokom, da ga je srečala zelo naključno na hodniku drugega nadstropja svoje gimnazije. Pravijo, da ljubezen pride nepričakovano, se bo to zgodilo? A takoj, ko se ozre, vidi, da je samo Tista. Hitro pogleda na uro in poskuša dajati vtis, da je sploh ne zanima, da je prišla, in da ji je vseeno, ali je tam ali ne. Ampak, saj ji je tudi drugače vseeno zanjo. Ni ne Veronika, ne Ana, ne Tim, ne Maja. Niti pogleda je ne. Začne se spraševati, kdaj bo sploh kdo prišel. S Tisto sedita v mučni tišini. Odkušlja se in pogleda na desno, želi dati vtis, da je na tisti strani nekaj blazno zanimivega, ampak obe vesta, da so samo vrata in bele stene, na katerih visijo zmečkani plakati. Tista pa samo mirno pride do sosednje klopi, njeni koraki odmevajo po hodniku, se usede, prekrži noge in njen pogled obide uro na steni. Zavzdihne, spet je prišla prezgodaj. Na ta avtobus gre samo zato, ker na njem zjutraj ni veliko ljudi in ker z njim navadno pride točno. Opazi svojo zgovorno sošolko zraven sebe, a se ne trudi načeti pogovora.

Na hodniku se kar naenkrat zasliši živahen klepet. Dekle, ki si je prej z zanimanjem ogledovalo plakate o pingvinih in različnih tipih učenja, takoj zavrti svojo glavo in s svojimi velikimi očmi poskuša razbrati, kdo prihaja. Trije fantje. To je vse, kar vidi, ne nosi očal, čeprav ima dioptrijo, a če ne zgedajo dobro na njenem obrazu! Napenja oči in v glavi se ji začnejo poditi enake misli kot prej. Zdi se ji, da ne prepozna glasov, se bo zdaj pogled kakšnega fanta ustavil na njej? Lase, ki ji padajo čez obraz, si narejeno sramežljivo zatakne za uho. Želi si, da oni vidijo njej

obraz, čeprav ona njihovega ne. A hitro ugotovi, da prepozna enega izmed njih. Njen sošolec Filip, oh, kako ga ne mara. Hitro obrne pogled stran in mimo nje gresta njegova prijatelja iz drugega razreda. Zgubila je vso pozornost. Spet se zgleda v uro. Šele osem minut čaka.

Filipovo jutro je bilo zelo običajno. Zbudil se je dvajset minut pred avtobusom, hitro umil zobe, spil kozarec vode in s slušalkami v ušesih v mrazu zgodnjega jesenskega jutra odšel na avtobusno postajo. Do postaje nima veliko hoje. Na poti opazuje kupe listov, ki so padli čez noč na asfaltirani pločnik. Kupi oranžnih, rumenih in rdečih listov ležijo na tleh brez življenja, ljudje hodijo po njih in se ne menijo zanje, spravljajo jih ob živce. Ob njih se spotikajo in jih vlečejo s seboj še nekaj metrov po cesti. Samo če pomisliš, si je rekel, samo še pred nekaj dnevi, so jih z „uau“ji in „poglej, kako lepe barve“ izrazi občudovali na drevesih in si govorili „jesen je res najlepši letni čas“. Ta misel ga je spomnila na jutrišnji test iz biologije. Jesenske barve nimajo popolnoma nobene povezave s tem, a ga je spokojnost spomnila, da ima vseeno dolžnosti. Strese glavo in poskuša to odmisлити, s tem se bo ukvarjal danes popoldne, ko si bo snov treh mesecev poskušal vbiti v svojo utrujeno glavo. Pogleda na uro na telefonu ter ugotovi, da ima samo še dve minuti do odhoda avtobusa. Pospeši korak, zdaj še on brca liste po tleh in jih potihom preklinja, zakaj morajo biti tam. Končno pride do postaje in v daljavi zagleda avtobus. Postavi se v vrsto, ki že nastaja na koncu postajališča. Avtobus se pripelje in na svoje veliko veselje ugotovi, da je presenetljivo prazen. Povzpne se po stopnicah in se začne pomikati proti zadnjim sedežem. Zavali se na sedež ob oknu, zapre oči. V ušesih mu odmeva Queenov *Keep yourself alive*.

Zbudi se ravno pravi čas, da ne zgreši svoje postaje. Hitro pograbi torbo, pritisne gumb STOP na drogu ter odhiti k zadnjim vratom avtobusa. Ko avtobus zavija na postajo, se brezbrizno ozre po njem, brez kakršnega koli zanimanja ali pričakovanja, ne ve, v kaj bi se zagledal. Iz sedeža na začetku avtobusa se premakne majhna postava, pograbi svojo črno torbo in se prime za ročaj na sedežu, da je ne bi poneslo proti šoferju. Ugotovi, da je Tista, njegova sošolka, s katero v razredu sedi in spremlja pouk že dve leti in prvič jo vidi na svojem avtobusu. Kje živi? Na kateri postaji je vstopila? Zakaj jo je šele zdaj srečal? Zastrmi se vanjo, a še v isti sekundi ugotovi, da je to vsiljivo in preveč radovedno. Avtobus se ustavi, vrata se odprejo in izstopi. Hodi od postaje, ona mu je tik za petami. Razmišlja, ali bi se ustavil in ujel korak z njo. Nikoli se še nista pogovarjala, ampak tudi ona mu daje občutek, kot da sploh nima želje po tem, *beseda slovesa ob besedi srečanja*. Njegove misli se kmalu končajo. Za njim se kar naenkrat zasliši njegovo ime, do njega prideta prijatelja iz iste šole. Pozdravi ju in kot bi mignil padejo v klepet o košarkaški tekmi prejšnje noči. Nanjo sploh ne pomisli več.

Ko vstopijo skozi vhod v šolo, se pogovarjajo o videu slavnega youtuberja in preseneti ga tišina, ki odmeva po hodniku. Čeprav se pogovarjajo na običajni jakosti, se njihovi glasovi odbijajo od sten, vrat, oken. Prisperejo do vrat svojega razreda, ki so kot po navadi, zaklenjena. S prijateljema se poslovijo s klasičnim „ajde“ in tleskom rok. Onadva odideta v svoj razred, sam pa se usede na klopco pred razredom. Tam že sedita dve njegovi sošolki, ena od njih je Tista.

V srcu kamnita beseda pozdrava. Spet se spomni jutranjega avtobusa. Bi se moral pogovarjati z njo? Misel prežene in se zastrmi v uro na steni.

Sošolci so tiho, nihče ne spregovori niti besede. Tista gleda v svoje noge in pozorno preučuje šive na svojih teniskah. Druga bere že naslednji plakat, ta je o projektu Erasmus izpred mnogo let. Filip gleda naokrog in dela vse, da ne bi srečal pogleda, katerekoli od sošolk. Skupaj sedita na isti klopi in pogled mu mimogrede uide na njene čevlje, ki jih Tista tako skrbno preučuje, da se je že nagnila močno proti tlom. Pogleda belo-črne čevlje, pogleda njen obraz.

Samo za sekundo. Počuti se nenavadno. Tudi on hitro pogleda v svoje čevlje.

Tista se odloči, da je dovolj preučila potek niti in šivov na svojih čevljih in se zravna, s hrbtom se nasloni na mrzlo steno ter za trenutek zapre oči. Zaspana je kot še nikoli, a tega nikoli ne bo priznala na glas. Oči pa povedo marsikaj. Z mislimi odhaja, od koder še ni odšla. Beži domov, skrbi jo, ali je brat vstal, če ga je oče ob pravem času zbudil, saj prevečkrat pritisne ugašanje budilke na telefonu in se ne zbudi. Pri srcu jo kar naenkrat stisne tako močno, da odpre oči in ima občutek, da je celo telo za sekundo v bolečinah. Pozabila je na mamin rojstni dan. Hitro začne brskati po žepih tople vetrovke in za trenutek postane živčna, ne najde in ne najde telefona. Kje je? Končno ga najde, nerodno vtipka geslo in svoji mami napiše: „Vse najboljše!” Odgovora ne dobi.

Spet beži, beži v današnji dan, ki se sploh še ni zgodil, razmišlja, kaj bo izvedela pri predmetih, ki jih ima danes na urniku, premišljuje, ali ji bo danes kdo namenil kakšno besedo. Pogrelo bi jo pri srcu, a če ne, je to tudi v redu. A že hiti stran, *odhaja od tam, kamor bo prišla*. Še vedno miži, njen utrip srca pa se je vseeno umiril. Globoko vdihne in izdihne, malo se je sprostila. Telefon odloži poleg sebe in se zagleda v uro na steni. Še vedno ni prišel nihče od njenih glasnih sošolcev.

Druga se naveliča gledanja plakatov, končno vzame v roke svoj telefon in se zagleda v ekran. Odpre usta in prvič, odkar sedijo skupaj na klopi, izreče nekaj na glas: „Danes nam odpade slovenščina”, njen glas odmeva po hodniku. S telefonom, ki ga malomarno drži v roki, pogleda s strani Tisto ter Filipa. Oba jo pogledata nazaj, Filip brezbrizno reče: „Aha, super”, Tista pa ne reče nič, ne premakne niti glave v gib odobravanja, samo odvrne pogled in pogleda naravnost v vrata razreda, pred katerim čakajo. Drugi se to zdi nenavadno: „Kaj pa ona misli, da je? Nekdo, ki vse že ve?” si misli in medtem zdolgočaseno gleda videe mačkov, ki ji jih je Instagram tako velikodušno ponudil. „Saj me to ne preseneča, vedno je taka. V razredu nič ne reče, vedno se drži zase, ko nekdo poskuša načeti pogovor z njo, ne odgovori in ne sodeluje,” naprej razmišlja. Če bi govorila, bi njen glas zvenel nergavo in kot da ona misli, da vse ve. „Včasih je sploh ne opazim, kot da je nevidna. Občutek imaš, kot da *odhaja ko pride iz prostora ko vstopi vanj*. Nobene energije, nobenega odziva. Nič ne oddaja, popolnoma nič”. Ali to pomeni, da je prazna?

Tista nenadoma sunkovito vstane. Filip jo hitro pogleda, ne da bi to sploh hotel, kot majhen otrok, ki gleda starejšega velikana. Tista vzame svojo torbo ter urno odhiti po hodniku, od koder je prišla pred nekaj minutami. Filip gleda za njo, ne da bi to sploh želel. Tudi on pograbi svoje stvari in gre za njo. Nekaj ga vleče k njej, radoveden je, mogoče celo preveč radoveden. A takrat se s tem ne obremenjuje, v tistem trenutku se mu zdi prav, da tudi on vstane in ji sledi, kamorkoli je že namenjena. Tista odhiti po stopnicah navzdol, Filip ji sledi. Tista se prerine skozi gručo dijakov, Filip naredi enako. Tista stopi skozi vhod v šolo, odhiti po stopnicah ter zavije levo, proti parku. On ji sledi, a z opazno razdaljo. Tista se končno ustavi v parku. Filip obstoji na mestu nekaj metrov za njo, Tista se obrne. Gleda ga, a le za trenutek, nič ne reče, pogleda v oči ne more dolgo zdržati. „Nisem vedel, da hodiva na isti avtobus.“ negotovo reče Filip. „Mhm,“ izusti Tista. Zakaj ji je sledil? Zakaj stoji pred njo in se ji poskuša opravičiti? Zakaj ne zmore, da bi ga to sama vprašala? V tistem trenutku se ga odloči pogledati, sreča njegove oči in ga vpraša: „Zakaj si mi sledil?“ „Zdelo se mi je samo, da potrebuješ nekoga ob sebi, ne glede na to, kaj se ti dogaja,“ ji odgovori, ne gledajoč v njene oči. Roke nerodno zatlači v žepe kavbojk. To se ji je zgodilo prvič, prvič se je nekdo zanjo odkrito, brez skrivnih namenov in lažnih prijaznosti, zanimal zanjo. Trenutek zamrzne, *mogoče le takrat, ko je sklenjeno telo z drugim telesom, ko pada globoko, mogoče si le takrat želi, naj se ne ustavi padanje ki se vrti.* „Hvala“.

Tisto popoldne sta drug za drugim hodila na postajo. Skupaj sta čakala na avtobusni postaji, gledala v daljavo, kdaj bo prišel, in nestrpno švigala s pogledi na uro na telefonu. Drug za drugim sta odšla na avtobus in se usedla drug zraven drugega, ne da bi spregovorila besedo. Sedita, avtobus se enakomerno premika po slabo asfaltirani cesti. Vse je tiho, niti ena oseba ne moti popoldanske utrujenosti potnikov s svojim govoričenjem. Ona gleda skozi okno, daleč v daljavo, v gozdove. Zadnjim drevesom je že skoraj odpadlo vse jesensko listje, nebo je temačno, polni se, napihuje se s težkimi dežnimi kapljami. Zamiži in si predstavlja svoj prihod domov, kako se bo v udobju svoje sobe zazrla skozi okno in presenetil jo bo dežni naliv. Ob mirni sliki se začne počasi spuščati v sen. On sedi zraven nje, jo gleda in nič ne reče.

Ker ona odhaja, ko pride.

BRINA GRAMC